

Motion till riksdagen 2019/20:3513

av **Kerstin Lundgren och Magnus Ek (båda C)**

med anledning av skr. 2019/20:91 Resultatskrivelse om utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd genom multilaterala organisationer

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om svenskt multilateralt bistånd och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det multilaterala biståndet, kärnstödet och multi-bi-stödet har ökat sedan 2016 och uppgick 2018 till 30 miljarder kronor, motsvarande 58 procent av det totala biståndet. Det framkommer i regeringens resultatskrivning. Av Sidas utbetalningar gick 43 procent till multilaterala organisationer 2018, också det en ökning med 2 miljarder kronor i förhållande till 2017. Som motiv skriver regeringen att det mångåriga kärnstödet till vissa multilaterala organisationer skapar bättre förutsägbarhet. Det må vara rätt och riktigt, men det är också så att det multilaterala kärnstödet är svårare att följa upp, det är mindre effektivt än bilateralt bistånd och det går till att betala kontorsyta i stället för att nå de människor som mest behöver det, nämligen de fattigaste människorna i de fattigaste länderna. Centerpartiet vill därför se en minskning av det multilaterala kärnstödet till förmån för bilateralt bistånd. Varje biståndskrona ska användas transparent, gå att följa upp och göra verklig skillnad. Det måste vara uppföljningsbart både finansiellt och utifrån svenska antagna biståndsstrategier. Det är inte det multilaterala kärnstödet på samma sätt som bilateralt bistånd. I stället används det till att köpa svenskt inflytande i multilaterala organisationer. Vi är medvetna om att andra länder i mindre utsträckning än tidigare betalar ut kärnstöd till de multilaterala organisationerna. Det kan inte vara meningen att Sverige ensamt ska täcka upp det behov som finns.

I sammanhanget vill vi ändå lyfta fram det positiva som svenskt multilateralt bistånd faktiskt gör och där det bidrar till ett mervärde. Vi ser det inom SRHR, kvinnors rätt till sin egen kropp, vi ser det inom utbildning där flickor och pojkar får möjlighet till utbildning i flyktingläger, vi ser det när det gäller rättighetsperspektivet och vi ser det vad gäller kvinnors deltagande i samhällsbygge, fred och konflikt. Demokrati. Det är områden där Sverige har tydligt uttalade intressen, inriktningar och prioriteringar för biståndet. Vi vill se mer av det och delar inte den övergripande bilden av att kärnbistånd skulle vara viktigare än att i detalj kunna styra svenska insatser. Vi ser tyvärr en risk i att Sverige, om vi inte styr mot våra intressen och prioriteringar, i stället genom vårt kärnstöd kan bidra till att legitimera regimer i länder där vi nu tydligt ser att utvecklingen för demokrati och MR går bakåt. Inte sällan är detta medelinkomstländer. Då motverkas snarare vårt fokus och våra prioriteringar – och våra intressen. Det vi gör med ena handen motverkas då av det vi gör med den andra. Det är inte effektivt bistånd. Så vi behöver styra mer från multilateralt kärnstöd till det bilaterala biståndet och dessutom behöver det multilaterala bistånd, multi-bi-stöd, som Sverige betalar ut tydligare gå till att förstärka de bilaterala satsningar och prioriteringar som görs utifrån den styrning som finns nationellt i olika inriktningar. Där kan sambandet och mervärdet mellan multilateralt och bilateralt bistånd stärkas ytterligare.

Det multilaterala systemet består av ca 200 organisationer, men regeringens skrivelse är vag i fråga om hur det svenska stödet prioriteras bland dessa utifrån effektivitet och resultat hos organisationerna. Det är svårt att tänka sig 200 organisationer som alla är effektiva och uppnår goda resultat. Att det finns så många organisationer lyfter också frågan om nödvändig fokusering av biståndet och behov av prioriteringar. Regeringen hade bättre behövt synliggöra eventuella omprioriteringar som gjorts till följd av resultatbrister. Det hade också varit ett tydligare mervärde om regeringen redovisat vad Sverige hade prioriterat i organisationerna utifrån våra svenska mervärden, inriktningar och prioriteringar utifrån strategin för multilateral utvecklingspolitik och de organisationsspecifika strategierna. I stället fokuserar skrivelsen på ett antal exempel på genomförd verksamhet.

Vi ser att Kina är en allt större aktör i biståndsvärlden. Genom lån och bistånd om vartannat försöker de skaffa sig en mer global och strategisk position i världen, inte minst i utvecklingsländer. Deras satsningar på Belt and Road i stora delar av Centralasien och Afrika, men också i Europa, innebär att de skaffar sig inflytande över strategisk infrastruktur över stora delar av världen. Kina har inte samma syn på mänskliga rättigheter och demokrati som vi har utan försöker vattna ur begreppen genom att omformulera deras innehåll så att det gynnar deras intressen. Kina som biståndsaktör lever heller inte alla gånger upp till de regler för internationellt bistånd som Dac ställt upp. Sverige som land bör därför inte samarbeta med statligt ägda kinesiska biståndsinstitut, finansieringsinstitut eller banker i olika utvecklingsprojekt eller infrastrukturprojekt inom ramen för Belt and Road. Det riskerar på sikt att urholka både vår syn på demokrati och syftet med internationellt bistånd.

Kerstin Lundgren (C)

Magnus Ek (C)